

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 38.

Fjerde Sessions anden Samling.

14de Møde.

Fredagen d. 1ste April.

(Fortf.).

B. Christensen (fortsat): Nu har rigtignok den ærede Minister oplyst, at denne Udgift paa en vis Maade allerede er gjort (A. Sage: Hør.); idet han, forsaavidt jeg ikke har misforstaaet ham, har sagt, at det Antal Hovedbedækninger, som er calculeret til den forlangte Sum, allerede var bestilt (Hør!). Men det har formodentlig været et feilagtigt Udtryk; thi den ærede Krigsminister vilde i saa Fald dog vist ikke have opført Udgiften paa den stete Maade. Jeg nægter ikke, at, har den ærede Minister allerede gjort en saadan Bestilling, som jo vistnok vilde være baade mærkelig og i Grunden noget beklagelig, saa vil det forsaavidt forandre Sagen, som man vilde have meget ondt ved at lade de stakkels Haandværkere staae istikken, og maafee af den Grund kunde finde sig foranlediget til at gaae ind paa Udgiften. Men, dersom disse Chacots virkelig ikke ere bestilte hos de vedkommende Haandværkere, saa er det min Mening, at vi meget godt kunne spare denne meget tvivlsomme Udgift, idet jeg derved navnlig skal erindre om, at den ærede Minister selv har brugt det Udtryk om disse Chacots, „at de i alt Fald vare de mindst uhenigtsmæssige af de Hovedbedækninger, man havde“, saa at han altsaa aabenbart ikke selv er en stor Beundrer af dem.

Krigsministeren: Det maa være mig tilladt at imødegaae nogle af den ærede sidste Talers Bemærkninger. Den ærede Taler syntes at forudsætte, at Ministeriet holder fast ved at være Fabrikant, for derved at kunne forsyne

Armeen med det fornødne Materiale, men det er ingenlunde saa. Militairetaten har nu engang en Fabrik, som erkjendes at være hensigtsmæssig til at forsyne den med Varer, der ere bedre, end man kan faae dem fra andre Fabrikker, og ere mindre bekostelige. Naar Sagen, hvorfor man i Almindelighed antager, at Staten ikke bør være Fabrikant, er, saavidt jeg veed, hovedsagelig den, at man troer, at en Fabrik, der drives for Statens Regning, ikke kan forrente sig. Mod dette Princip's Rigtighed i Almindelighed skal jeg Intet yttre, men et Andet er, naar Staten nu engang har en Fabrik, som drives med Fordeel, og som ikke kan sælges uden Tab. I saa Fald mener jeg, at Spørgsmaalet stiller sig anderledes. I dette Tilfælde forrenter Fabrikken sig fuldkommen, hvorved jeg forstaaer, at den giver mere end 4 pCt. af dens Værdi og Driftscapital, og jeg anseer det for afgjort, at, naar Fabrikken engang skal sælges, vil den langtfra indbringe den Sum, som den nu forrenter. Da den er bestemt til alene at levere Klæde til Militairetaten, som skal være af en særegen Bessaffenhed, kan den levere dette billigere end nogen anden Fabrik. Ingen anden Fabrik vil paatage sig alene at levere Klæde af den Bessaffenhed, som Militairetaten forlanger, og for den Priis, som Staten kan være tjent med at give, saa at, dersom Fabrikken skal nedlægges, og man skal have det fornødne Klæde fra private Fabrikker, vil man være nødt til at forhøje Betalingen. Den ærede Taler antager, at det vilde være let eventualt at forskaffe sig fremmed Klæde, ja at man ikke har nødt at have stort Dp-lag, men det troer jeg, er en Bidsfarelse. Den nylig tilendbragte Krig har noksom viist, at man havde Banfærlighed ved at faae de